

Sygn. akt II AKa 205/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lipca 2012 roku

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Krameris
Sędziowie:	SSA Andrzej Krawiec SSA Wiesław Pędziwiatr (spr.)
Protokolant:	Anna Turek

przy udziale prokuratora Prokuratury Okręg. del. Prok. Apel. Beaty Lorenc – Kociubińskiej

po rozpoznaniu w dniu 25 lipca 2012 r.

sprawy **A. T.**

o zadośćuczynienie za niesłuszne tymczasowe aresztowanie w sprawie Sądu Rejonowego w Nysie sygn. akt II K 1025/10

z powodu apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 12 kwietnia 2012 r. sygn. akt III Ko 597/11

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec A. T., uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. K. 600 zł podwyższone o 138 zł podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. wydatki związane z postępowaniem odwoławczym zalicza na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2012 roku Sąd Okręgowy w Opolu zasądził, na podstawie art. 552 § 4 k.p.k., od Skarbu Państwa na rzecz A. T. 2.500 złotych tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwe niesłuszne aresztowanie w sprawie II K 1025/10 Sądu Rejonowego w Nysie.

W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia Sąd I instancji wskazał, że w odniesieniu do wnioskodawcy, zaliczenie okresu tymczasowego aresztowania od 5 stycznia 2010 roku do 5 lipca 2010 roku w sprawie II K 1025/10 na poczet kary ograniczenia wolności oraz okresu od 21 lipca 2010 roku do 9 sierpnia 2010 roku na poczet kary pozbawienia wolności w sprawie VI K 232/07 Sądu Rejonowego w Nysie wyklucza skuteczne wystąpienie z roszczeniem o zadośćuczynienie

na podstawie przepisów rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego w odniesieniu do tych okresów. Natomiast wobec nie objęcia zaliczeniem na poczet wymierzonych kar okresu od 5 lipca 2010 roku do 21 lipca 2010 roku 17 dni aresztowania konieczne stało się orzeczenie o zadośćuczynieniu za ten okres. Sąd ten uznał, że kwota 2.500 złotych rekompensuje wnioskodawcy wyrządzoną mu krzywdę w wyniku niezasadnego aresztowania. Dalej zaś idące roszczenie podlega oddaleniu.

Wyrok ten w zakresie pkt. II części rozstrzygającej został zaskarżony apelacją pełnomocnika wnioskodawcy, który na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. i art. 438 pkt. 3 k.p.k. zarzucił: błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na istotę orzeczenia, a polegający na uznaniu, iż wnioskodawcy należy się wyłącznie kwota 2.500 zł pomimo nie wyczerpania w całości postępowania dowodowego co do obiektywnego ustalenia warunków izolacji wnioskodawcy w termie od 5.07.2010 r. do 21.07.2010 r.

Podnosząc powyższe zarzuty pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez podwyższenie według uznania Sądu wysokości zadośćuczynienia powyżej zasądzonej kwoty.

ewentualnie

- o uchylenie niniejszego orzeczenia do ponownego rozpoznania w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja pełnomocnika wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie i jest ona niezasadna w stopniu oczywistym.

Przywołane w uzasadnieniu apelacji argumenty w żadnym razie nie przekonują o dokonaniu przez Sąd Okręgowy błędnych ustaleń faktycznych. Sąd ten bardzo precyzyjnie ustalił okoliczności niekwestionowane w tej sprawie przez żadną ze stron. Wskazał czas pobytu wnioskodawcy w warunkach izolacji spowodowanej zastosowaniem w sprawie II K 1025/10 Sądu Rejonowego w Nysie tymczasowego aresztowania. Nie budzi także żadnego sprzeciwu wnioskodawcy fakt zaliczenia okresu pozbawienia wolności w tej sprawie na poczet kary wymierzonej wyrokiem z dnia 9 listopada 2010 roku. Poza sporem jest podobnie i ten fakt, że część okresu aresztowania w tej sprawie zostało zaliczone również na poczet kolejnej kary, tym razem pozbawienia wolności, orzeczonej w toku sprawy o sygnaturze VI K 232/07 Sądu Rejonowego w Nysie.

Nie budzi żadnych wątpliwości kolejne ustalenie Sądu Okręgowego, że okres 17 dni nie został zaliczony na poczet żadnej z wymierzonych wnioskodawcy kar. Tym samym, jest oczywistym, że obowiązkiem Sądu Okręgowego było ustalenie, że jest to okres niewątpliwie niesłusznego aresztowania oraz że zgodnie z wnioskiem skazanego powinnością Sądu było wyliczenie wysokości zadośćuczynienia należnego wnioskodawcy za ten okres niezasadnego pozbawienia wolności. Obu tym obowiązkom Sąd Okręgowy sprostał.

W przekonaniu Sądu odwoławczego, Sąd I instancji nie pełnił błędu i w sposób trafny rozstrzygnął o roszczeniu wnioskodawcy, a twierdzenie apelacji, że wnioskodawcy należna jest, tytułem zadośćuczynienia, kwota wyższa niż zasądzona zaskarżonym wyrokiem, uznano za oczywiście chybione.

Trafnie ustalił ten Sąd, że wobec zaliczenia okresu aresztowania A. T. na poczet kary ograniczenia wolności, wymierzonej mu w sprawie II K 1025/10 oraz na poczet kary pozbawienia wolności w sprawie VI K 232/07, brak jest podstaw do dodatkowego rekompensowania okresu aresztowania wypłatą zadośćuczynienia, poza wskazany okres 17 dni niezaliczony na poczet żadnej z wymierzonych mu prawomocnie kar. Ugruntowane orzecznictwo sądowe ma swą jednoznaczną wymowę i jako takie trafnie przywołane zostało przez Sąd Okręgowy w Legnicy, stanowiąc podstawę, na której swe rozstrzygnięcie oparł tenże Sąd.

Oczekiwanie wnioskodawcy o przyznanie mu wyższego zadośćuczynienia ponad to, które ustalił Sąd I instancji nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem apelujący nie wykazał błędów w rozumowaniu Sądu Okręgowego uznającego

i ustalającego wysokość rekompensaty dla wnioskodawcy. Instytucja zadośćuczynienia regulowana jest w k.c. w przepisach art. 24 § 1, art. 445 i art. 448. Zadośćuczynienie to rekompensata za szkodę niemajątkową, jaką poniosła osoba poszkodowana działaniami organów Państwa związanymi z pozbawieniem wolności, mimo, że nie powinno tak się stać. Ta rekompensata odnosi się do negatywnych przeżyć psychicznych przez pozbawienie wolności, związanych z samym faktem niesłusznego jej osadzenia, jej przebywania z innym pozbawionymi wolności, utrudnionymi kontaktami z osobami bliskimi, utratą dobrego imienia. Jak to przyjmuje powszechna praktyka sądów, określając wysokość zadośćuczynienia, bierze się pod uwagę nie tylko czas trwania niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania, ale także stopień dolegliwości, z jaką wiązało się stosowanie tego najsurowszego środka zapobiegawczego, a więc przykrości i przeżycia natury moralnej z tego wynikające (uczucie przykrości, utrata dobrego imienia) konieczność poddania się rygorom związanym ze stosowaniem aresztowania, jak również ewentualny ostracyzm środowiskowy i nieprzychylnie reakcje po zwolnieniu z aresztu. Zarazem należy kwotę zadośćuczynienia oznaczać z umiarem, stosownie do realiów społecznych, jak zamożność mieszkańców, wartość pieniądza itp., by nie pozostało poczucie krzywdy aresztowanego niesłuszenie, ale i by orzeczenie nie było sposobem uzyskania nadmiernych korzyści finansowych (zob. o tym postanowienie SA w Krakowie z KZS 6-8/93 poz. 55) [Wyrok z dnia 9 kwietnia 2008 roku Sądu Apelacyjnego w Krakowie w sprawie II AKa 46/08 zamieszczony w KZS 2008/6/48].

Uwzględniając ustalenia faktyczne w tej sprawie (wielokrotne skazania wnioskodawcy, odbywanie przez niego kary w warunkach izolacji, brak chęci do kontaktu z bliskimi, brak szczególnego negatywnego oddziaływania współosadzonych oraz funkcjonariuszy służby więziennej) trafnie przyjęto, że niezasadne pozbawienie wolności przez 17 dni zrekompensowane będzie kwotą zasądzoną w pkt. I zaskarżonego wyroku. Sąd I instancji przekonująco wykazał dlaczego nie może być traktowane jako dodatkowa uciążliwość dla wnioskodawcy w czasie niesłusznego pozbawienia wolności jego badanie psychiatryczne w warunkach szpitala psychiatrycznego przy zakładzie karnym. Podobnie bezbłędnie Sąd ten wyjaśnił, dlaczego przywoływane przez wnioskodawcę okoliczności związane z pogrzebami jego krewnych dla wyliczenia wysokości zadośćuczynienia nie mogą mieć znaczenia. Obie uroczystości pogrzebowe odbywały się w czasie, gdy aresztowanie wnioskodawcy było jak najbardziej słuszne, co w konsekwencji prowadziło do zaliczenia tego okresu na poczet wymierzonych mu kar. W okresie 17 dni niesłusznego aresztowania ani w toku odbywania kary ani też w sytuacji rodzinnej wnioskodawcy nic szczególnie niekorzystnego się nie zdarzyło, a tym samym izolacja ta nie nosiła cech szczególnej, ponadprzeciętnej dolegliwości wyrządzającej wnioskodawcy krzywdę, wymagającą dodatkowej poza przyznaną orzeczeniem Sądu Okręgowego rekompensaty. Wszystkie te elementy wzięte zostały pod uwagę przez Sąd I instancji i wyartykułował tenże Sąd te okoliczności w swym uzasadnieniu na s. 8, 10, 11.

Jeśli więc warunki aresztowania, które nie powinno być wykonywane, były identyczne dla wnioskodawcy jak i dla innych osadzonych, to fakt, niezasłużonej krzywdy wynikającej z izolacji, został zrekompensowany ustaloną wysokością zadośćuczynienia i ta jest akceptowana przez Sąd odwoławczy.

Uznając więc, z przyczyn wyżej wskazanych, że zarzut apelacji oraz jego motywacja okazały się chybione, nie mogły także zostać zaakceptowane jej wnioski, zaś wyrok, jako słuszny, należało utrzymać w mocy.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 554 § 2 k.p.k.

Wszystkie przytoczone wyżej rozważania doprowadziły do rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego.